DÉPÔT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT
Nº A-2001

NĂM THỨ BẢY SỐ 616 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年六月廿八日 — NGÀY THỨ BẢY 19 AOUT 1933

TIẾNG-DÂN

聲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

GIÁ BÁN
ĐÔNG-PHÁP / NGOẠI-QUỐC
Một năm 6.00 / 10.00
Sáu tháng 3.50 / 6.00
Ba tháng 2.00 / 3.50
Tiền báo phải trả trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc thương mãi thương nghị trước.

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Đông-Ba, Huế
Giấy-thép: TIENGDAN HUẾ

Cơ-quan gì cũng phải có chỗ đứng chưn.

PHẢI XÉT CÁI

BẢN CHẤT

Người có bản chất của người, việc có bản chất của việc.

Bản chất cần cho người và việc, nên hư được mất, thường bằng theo nơi bản chất làm chuẩn; dầu cho cái đời khoa học cơ khí tinh xảo ngày nay mà chưa có cách gì đổi cái bản chất được. Con rận chụp ảnh mà phóng đại mãi ra, có thể lớn bằng con voi, song bản chất con rận thì vẫn là con rận; cái dây bò dưới đất kia, bắt dựa vào cây sanh to, có thể leo tận đến ngọn chót cao kia, song bản chất dây leo cũng cứ là dây leo.

Xem người cần xét bản chất mà xem việc cũng thế:

Đá banh đánh vợt, vẫn là có ích cho đường vệ sinh, song chỉ ích cho những hạng người ăn không ngồi rồi, chớ đối với phần đông, hạng lao động, từ thành thị cho chí thôn quê, trọn ngày làm không hở tay chưn, thì chẳng ích gì, vì họ tập thể thao từ lúc còn nằm trong bụng mẹ kia.

Triết-lý Âu-Tây, văn hóa Ấn-độ và học thuyết cao xa, vẫn quí báu thiệt, song chỉ người có tiền có sức, được quyền lợi riêng mà học đến bậc ấy mới lấy làm cần, chớ phần đông nhân dân chỉ cần kiếm một vài món học phổ thông mà không biết mò vào đâu, cần gì đến chuyện xa mù ở ngoài trời đó.

Ở cái đời mới nầy, cái ít mà xít ra nhiều, cái chì mà mạ ra bạc, nghĩa là những cái do cách chụp bóng phóng đại và cầm chổi cho leo kia không biết là bao, nếu chúng ta hở hững mà bắng theo cái vẽ thêu rồng chạm phụng, sơn đỏ thếp vàng bên ngoài, thì choáng tai lòa mắt mà không rõ chân tướng là thế nào cả.

Ai có để lòng đến tiền đồ nòi giống và nước nhà, trước nhứt phải mở tầm con mắt ra ngoài những tấm bảng quảng cáo lòe loẹt kia.

Thức-Tự-Dân

HAI VỢ CHỒNG ÔNG GANDHI BỊ ÁN MỖI NGƯỜI MỘT NĂM TÙ

Pouna, 5 Aout — Ông Gandhi bị án một năm tù, vì tội làm trái với những điều kiện tha ông trước kia.

Bombay, 5 Aout — Ông Gandhi bị xem như thường tội (droit commun) mà không được biệt đãi như mấy lần trước.

Medhabad, 7 Aout — Bà Gandhi bị bắt hôm 2 Aout rồi được thả ra ngay, sớm hôm nay lại bị bắt lại, cũng vì không làm y theo những điều kiện người ta buộc bà trước khi thả ra.- Bà bị án một năm tù và giam chung một nơi với ông Gandhi.

CHUYỆN ĐỜI

Nếu như thánh Cam-địa sang xứ ta

(Chuyện thánh)

Ông Thánh! Nghe đến cái tên Thánh thì vô số là người sùng bái ca tụng; dầu là ông Thánh ấy ở về đời ta hoặc là tại hay là ở ngoài muôn ngàn triệu giặm xa tỷ mà kia. Mà nhứt là ở phương đông ta bọn có học có biết đọc sách viết chữ ít nhiều lại càng thích tán Thánh hơn nữa.

Họ tán cũng có lẽ lắm chớ, vì ở đời mà riêng về phần loài người, còn ai là hơn cái người Thánh? Đã mang được cái tiếng «Thánh» tức là tánh nết tư cách lời ăn tiếng nói cho đến nhứt cử, nhứt động đều là đã làm khuôn kiểu cho người đời bắt chước theo. Không thấy Tiếng-dân một số nào trước đã nói chuyện học trò cụ Khổng bắt chước ngài mà viết thành một thiên Hương-đảng trong sách Luận-ngữ kia sao?

— Chưa chắc, ai kia, chớ người Nam ta sùng bái Thánh có tánh chất riêng khác, riêng nghĩa là không đồng cách nói trên.

— Khác thế nào?

— Khác là sùng bái ông Thánh xưa và ông Thánh xa mà thôi. Chẳng tin, bác thử sang Ấn độ mà rước Thánh Cam-địa về đây xem.

Lâu nay Thánh Cam địa nổi tiếng cả thế giới, dầu ngài sanh trong cái nước đã thuộc dưới chánh phủ Anh, nhưng khi sang Anh, sang Pháp, người Âu cũng tỏ lòng tôn kính, không nói về phần dân Ấn-độ, ngài nhịn đói một bữa đã thấy có phong triều mới. Vì ngài ở xa bên ấy nên người Nam ta thấy người thế giới tán, mình cũng tán theo cho vui lỗ miệng, chớ nếu...

— Nếu sao?

— Nếu mà Thánh Cam-địa bước chơn sang đất đất hình chữ S nầy, thì cái bộ mốt ốm, vóc mình xương, do quần lang thang cũng cái lối ăn ở lèm nhem quê dân nhà quê ta kia, dỗ có khách sạn nào thèm chứa; khi đi ngoài đường rất gặp bồ lít hay là vào sở công gặp chú linh gác cửa thì họ đã hấp con mắt dài có đuôi, và hốt hải nọ kia. Không những bọn thông thương ấy khinh thị mà thôi đâu, chính hạng tân thời, tân nhân vật, nhà tai mắt, tất không ai để ông Thánh kia vào trong con mắt hết.

— Sao thế?

— Vì cái Thánh của ngài để dấu trong bụng mà bề ngoài không đáng mốt tân thời chớ sao!

Trên là lời 2 người nói chuyện, Chuông-mai thuật lại cho độc giả nghe

Chuông-Mai

Một ít chữ Hán dùng sai

1) «Phụ mẫu chi dân» — Ta hay nói vua hay quan là cha mẹ dân, là do câu «nguyên hậu tác dân phụ mẫu» cùng «dân chi phụ mẫu» mà giải nghĩa ra. Nay thấy báo và sách mà có kẻ viết «phụ mẫu chi dân» thì trái ngược mà vô nghĩa mất.

2) «Dĩnh ngộ» — Dĩnh ngộ [illegible] là nói về tánh chất thông minh, trí khôn sắc sảo, chữ «ngộ» thuộc về tánh linh cảm giác. Vậy mà có người dùng khen văn hay, cũng dí với chữ hùng hồn, như nói văn chương dĩnh ngộ v. v., ấy là dùng sai.

Đinh-ngộ

T. B. — Nhân tiện trả lời cùng ông T về nghĩa chữ «bản».

T. D. số 609 có nói chữ «bản» chỉ để dùng xưng mình, còn dùng xưng người là sai. Ông T gởi thơ viện chữ «bản nâng», «bản lâm» mà nói dùng xưng cho người cũng được...

Thưa ông, bài trước nói dùng xưng người thì sai là chỉ tiếng xưng hô có chỉ định như tiếng pronom démonstratif; như «bản quán» là chỉ quán nào, «bản hiệu» là chỉ hiệu nào. Còn «bản lâm», «bản nâng», là tiếng chung (non commun) đã thành tiếng liên từ (non composé), không ai dùng làm pronom bao giờ.

Có lẽ ông đã dùng lầm nên cải buồn thì phải.

THẾ-GIỚI THỜI-ĐÀM

CHÁNH SÁCH MỚI CỦA NGƯỜI NHẬT

(Khoách trương hải-quân, tuyên truyền văn giáo)

Rắn tới! đổi mới! ấy là chánh sách tấn hành một cách bằng bái của người Nhật, không những đối Hoa mà thôi, mà đối cả thế giới nữa.

Mới rồi, theo tin Đông-kinh, hải quân bộ mượn cái cớ tình hình nguy cấp ở Viễn-đông, quyết định khoách trương hải quân, và toán sang năm đã trù xong, đưa cho cuộc trưởng tự đảo quản vụ thẩm tra, tổng ngạch đến 5 vạn vạn 2 ngàn vạn đồng; chia ra việc kiến thiết: 8 đại đội hàng không 1 vạn vạn 6 ngàn vạn, 2 hàng không mẫu đỉnh 9 ngàn 4 trăm 80 vạn, 2 thiếc tuần dương 8 ngàn 4 trăm vạn.

Ngoài ra 14 chiếc khu trục và tiềm đỉnh thủy lôi và các kinh phí định là 3 vạn vạn 6 ngàn vạn đồng. Trù kiến thiết xong trước năm 1936 và nói quả quyết rằng dầu trong lúc tài chánh khó khăn thế nào, khoản phí ấy cũng nhứt định không giảm được.

Trên là việc khoách trương võ lực, còn việc ngoại giao cũng đồng thời đổi mới:

Từ bước chân ra hội Quốc-Liên thì người Nhật liền định cách ngoại giao theo một cái phương châm mới, chia làm 3 nẻo đường:

1) Tiếp hợp riêng từng nước khác để duy trì cuộc hòa bình;

2) Mở rộng đường công tác quốc tế văn hóa cho các nước thế giới lượng giải;

3. Mở rộng phạm vi kinh tế ngoại giao.

Bộ Ngoại vụ Nhật đã căn cứ theo 3 nguyên tắc trên, định trong số dự toán sang năm mà trù môn kinh phí mở rộng đường thương vụ sứ quán ở các nước ngoài, và dùng vào cuộc kiến thiết quốc tế văn hóa.

Mục đích quốc tế văn hóa là dùng Nho giáo Phật giáo làm công cụ, sẽ làm theo cách dưới nầy:

1/ Tuyên truyền nho học và phật học, đại biểu cho tư tưởng phương Đông để trao đổi với tư tưởng Âu-Mỹ mà truyền giạy lẫn nhau;

2/ In phát các sách tuyên truyền và mở hội văn học triển lãm;

3/ Giúp cho các nước ngoài nghiên cứu lịch sử và văn hóa Nhật-bản;

Ai xem chuyện kể trên mà không ghê cho qui mô tấn thủ của người Nhật?

Thì bề trong cũng bị cái nạn khủng hoảng chung như các nước trên thế giới, phần thì chinh đốn nước Mãn, phần thì đánh dẹp nghĩa quân Tàu, công việc rộn ràng như thế, gia dĩ chánh sách di dân, mở mang thực nghiệp, cái gì cũng trù liệu tấn hành một cách to lớn, nay lại định mở rộng mặt võ lực và văn hóa đối với toàn thế giới nữa.

Liệt cường thế giới có ngứa mắt cho mấy chú lùn ở ba hòn đảo con con kia không? Quả địa cầu mà không có ngày mạt nhật, hay là thế giới mà không có cuộc đại chiến thứ hai, thì ma nào mà ngăn đường đi tới của họ!!

K. Q.

CẢI CHÍNH

Bài xã thuyết số vừa rồi: «Cái họa độc quyền nước mắm ..», cột 2, giòng 24, có dẫn mấy số báo Đuốc-Nhà-Nam trong có đăng bài của ông Lê-quang-Liêm: 964, 965, 966 mà để lầm 664, 665, 666.

Việc Thế-giới

Tình hình Hoa bắc

Bắc-bình, 9 Août. — Theo một tờ thông tư của chánh phủ Trung-hoa, thì các quan địa phương được tin của người Nhật cho biết trước rằng vì phong trào [illegible] mỗi ngày mỗi thêm bành trướng ở Dolonor mà quân Nhật ở Kwang-tung buộc phải chiếm lại miền ấy.

Cũng theo tờ thông tư, thì máy bay Nhật có ném bom xuống Kuyuan.

Thượng-hải, 9 Août — Chánh phủ quốc dân Trung-hoa tin rằng 60 000 lính Mãn-châu-quốc vào vây địa phận Trung-hoa (ở Thượng-hải), gây lại cuộc Trung Nhật xung đột.

Người Trung-hoa tuyên bố rằng những bom do máy bay Nhật ném xuống làm thiệt hại nhiều lắm, cả về quân khí cả về mạng người. Người Nhật sở dĩ hoạt động lại như vậy là vì thái độ Phùng ngọc Tường ở Dolonor.

Cuộc bãi công ở Alsace (Pháp)

Ba lê, 9 Août. — Cuộc bãi công của thợ làm nhà ở Strasbourg đã lan ra tới Mulhouse; thợ làm nhà ở Mulhouse bắt đầu bãi công từ trưa hôm ấy. Chiều lại đảng xã hội và [illegible] có tổ chức một cuộc hội hiệp đặng bàn về cuộc tổng bãi công.

Ở Neudorf, thợ in không chịu bãi công theo, nhưng có chuẩn một số 20 000 phật lăng đặng giúp thợ bãi công.

Ở Strasbourg, đường sá dơ bẩn lắm: phu quét đường bãi công. Viên đốc lý Strasbourg đã chuẩn 5 000 phật lăng đặng phát cho vợ con thợ bãi công. Người ta nói rằng chánh phủ sẽ can thiệp điều đình.

Anh-Ái

Dublin, 10 Août. — Vừa có hai đạo luật mới: 1) giới hạn quyền của chức Toàn quyền thay mặt cho Anh hoàng; 2) do do tòa án Ái nhĩ lan xử không được chống về Hội đồng tư vấn Anh hoàng. Trong chính giới người ta cho rằng những đạo luật ấy sẽ chia lìa Anh Ái, mà nước sau đó sẽ thành nước cọng hòa độc lập.

Thủ tướng D. Valéra đã trình tại Hạ nghị viện một bản dự luật về việc sửa đổi Hiến pháp.

Chức Toàn quyền sẽ bị bãi, mà hai nước không còn dính liếu gì với nhau nữa.

Cuộc bãi công của thợ mỏ ở Huê-kỳ

Hoa thịnh đốn, 10 Août. — Cuộc bãi công thợ mỏ ở Pensylvanie đã gần kết liễu 100.000 thợ mỏ đã bắt đầu làm việc lại.

Nhưng 10 000 thợ làm nón (bonnet), và mấy nghìn thợ trong 40 nhà máy làm cigà ở Tampa (Floride) bãi công đã mấy tuần nay, cũng chưa thôi.

VĂN-UYỂN

Bần nông thán

Lúa đỗ khoai lang đã cạn bồ.
Trời càng hạn mãi ruộng càng khô
Trong nhà vợ đói nằm ngay cẳng.
Ngoài ruộng chồng lo tát thấy mồ
. . . . nghe sảng sốt,
Vợ đói chẳng nỡ chạy quanh co
Thân nghèo đến thế thôi đà khổ,
Hạn cỏ kêu trời có thấu mô!

Băng-Hà

Nạn bão lụt

Biển dâu đưa đến bỗng đùng đùng,
Nét vẻ tang thương xót nỗi lòng.
Ngọn sóng vô tình cồn hóa biển,
Hột mưa bất nghĩa đất thành sông
Tội gì ghét bỏ phường lê thứ,
Buồn nỗi cay chua bậc hóa công.
Phải có thâm tòa nơi thượng giới,
Rã nhau đến kiện chẳng nài công.

Ng. T.

Thế nào là người đàn bà hoàn toàn ở Đức?

Bá-linh, 9 Aout — Tờ tuần báo ở Bá-linh «*Das Wissen der Nation*» có đăng bài khuyên bọn đàn ông về việc kết hôn. Theo báo ấy, thì lấy vợ nên lấy người Aryen nước da hoe hoe, mắt xanh, mặt thuẩn, mà không nên lấy người Địa-trung-hải tóc đen, cũng chớ có lấy người giống đen hay giống vàng. Lại thêm rằng: «Cũng đừng lấy người con gái hay đi xem hát, tập thể thao hay là có chức nghiệp»...

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Cuộc đá bóng

Chiều hôm 15 Aout, nhân ngày lễ Thánh-mẫu thăng thiên (Assomption) tại sân thể dục d'Elloy có cuộc đá bóng giữa ê-kíp hội và ê-kíp Lào. Có đức Bảo-đại và các quan tây nam tới xem. Không bên nào thua.

Người ta đồn rằng cuộc đá bóng nầy có vua Lào sang dự, nhưng chỉ là đồn huyễn, vì không nghe tiếng vua Lào mê thể thao lắm, mà lại đường từ Lào sang đây cũng xa xuôi nữa.

P. V.

Sẽ bãi sự tuyển học-sinh vào trường Giám

Gần đây bộ Giáo dục có đưa phiến lên đức Bảo-đại xin để trường Quốc tử giám làm nơi học xá, mua các sách vở để ai muốn thi vào ngạch quan có nơi nghiên cứu.... Học trò đệ nhất niên Quốc-tử-giám không chọn nữa; còn bao nhiêu học trò đệ nhị và đệ tam niên khi nào thi ra hết rồi thôi.

P. V.

THỪA-THIÊN

Vấn đề thủy lợi

Ở Truồi có một cái nguồn (Hưng-bình) dân mấy làng chung quanh đều nhờ lợi nước, về miệt hạ lưu làng Bàn-môn có đắp một cái cống nhưng thấp quá nên nhiều khi nước ngọt tràn ra biển, mấy làng ở thượng du bị khô; việc ít mà làng Bàn-môn đôi tiền nhiều thành hay sinh kiện, dân làm ruộng cũng không yên được. Muốn cho dân được hưởng lợi chung xin nhà nước theo cách sau nầy:

1·) Sức cho mấy làng ở miệt hạ lưu được hưởng nước nguồn Hưng-bình, theo số ruộng mà chia chịu, đem dân đến làm chung, đắp cống cho cao để trữ nước cho nhiều cho mấy làng miền thượng du khỏi bị khô.

2·) Mở một cái cống ở trường đê Thạch-đê, mùa nắng đóng lại, mùa mưa mở cho nước chảy rút, khỏi hại mấy đường đập chung quanh, vì khúc ấy quanh queo nước không thông.

3·) Lựa những người thân hào có công tâm và thạo nghề nông ra coi làm.

4·) Mấy đường kinh phải đào cho thông cho ruộng xa khỏi bị khô.

5·) Cho thầu đắp mấy cái cống và khai thêm kênh cho mấy làng xa được nhờ nước, theo số mẫu mà phân bổ chịu bạc.

Mối lợi chung ấy mong nhà nước lưu tâm.

Dân

HÀ-TỊNH

Cùng ông Nguyễn Phương

Được thư ông nói việc làng, không rõ làng ấy ở tổng nào, huyện nào.

Vậy ông nói rõ, bản báo sẽ vui lòng đăng.

T. D.

ĐỒNG-HỚI

Một vụ hối lộ bị khám phá

Ngày tháng 3 năm nay, tại Đồng-hới có đám đánh lộn ở giữa cô X. và cô L. Cô L. bị nhiều vết thương nặng, nằm nhà thương hơn hai tuần mới lành, có giấy chứng nhận của quan thầy thuốc. Sau quan tỉnh đòi hỏi cô X. cô sợ quan làm án quyết lo để khỏi.

Việc đã lo xong rồi, ngày 1er Aout quan sứ đòi cô X. đến hỏi đem bạc lo cho ai, cô X khai đưa cho Tô thị Ng. số bạc 50$ nhờ đưa lại cho bà Lg (người thường vào ra quan) để lo với quan ...... Quan sứ hỏi Tô thị Ng. và bà Lg. thì hai người cũng đều nhận song bà Lg. nói số bạc ấy còn tại nhà bà. Câu chuyện hãy đương dính lôi thôi, chưa rõ quan xử sao.

Hiện trạng

QUẢNG-BÌNH

Dân làng canh nhà tư sao?

Phạm-Liên, người làng Phù-nhuận, ngụ làng Cổ hiền, tổng Trung quán, Quảng ninh, không hiểu chuyện gì mà cách 10 hay 15 đêm, nó vẫn có ai quăng đá vào nhà nó, đi báo quan, đã có bắt người đàn bà bên xóm tra hỏi, nhưng không chuyện gì. Đêm 20/7/33, nhà nó cháy làng ngụ chữa được, nó lại đi báo quan, quan phủ và chánh phó tổng về khám, quan lấy thước đo, đá sỏi và đã để dân mâm cũng biên, rồi sức làng phải làm cái xích hậu trước mặt nhà nó. Nguyễn Di bẩm: xích hậu thì làm chỗ dịa dân và nơi ách yếu... nói chưa hết lời, bị quan thưởng cho năm tát tai, và đánh gẫy một cây roi.

Vậy dân làng bắt canh nhà tư hay sao? mà quan lại đánh người vô lý.

Dân

QUẢNG-NAM

Oai quyền lý trưởng

Lê-Trân, lý trưởng làng Thạch-bồ, tổng Mỹ-hòa, (Đại-lộc), bị dân kiện, quan làm án bãi dịch, do sở y cứ giữ triện rồi đi [illegible], đạo, lĩ lác trở về, lại tái quyền làm nhiều điều oai bức hơn trước, xin kể dưới đây:

1·) Lấy đất làng làm nhà thờ.

2·) Cử làm tài cán nhưthe [illegible], bắt dân lương giải quan.

3·) Tên Võ-Hiện (dân lương) đòi [illegible] xin ý nhận thiệt, ý không chịu nhận, bèn đào côi lên ý xúi dân giáo Lê-Tọa, Lê-Cân ra đánh dánh nói mà có chúng nó chửi nói mới để chưa có tên; Võ-Hiện bị thương, đi báo, huyện về khám cũng chung khai thật là mả của bà nội Hiện mà còn bỏ chưa được dời đi.

4·) Y chúc sử Võ Y (người giáo) đem tranh tre đến ruộng tư họ Võ định làm nhà. Võ-Khoang ra hỏi, y kêu cả dân giáo ra, bị cây người đãi áp đánh Khoang trói lại, lại truyền hổ thấy dân lương thì trói hết.

5·) Tên Võ-Phi (dân lương) đi cắt cỏ về ngang nhà hội giáo bị Lê-Tọ, Lê-Cân, Lê-Hồ, Võ-...chặn đánh trói, và cây [illegible] vào nhà thờ treo đầu gông lên. Võ-Dương và Hanh nghe la chạy ra cũng bị bắt trói gông cột ở điếm, Võ-Phi nghe chồng bị trói chạy tới cũng bị trói cột vô nhà thờ, chẳng nó đạp tượng phá bàn vu cho Võ-Phi, hăm dọa đã đến nên không ai dám đem cơm cháo gì cả, bọn Võ Phi nhịn đói hai ba ngày. Dân họ về đi báo huyện, Cân dân giáo đi báo tỉnh huyện hiệp

(Xem qua trang 3 cột 1)

KHO CHUYỆN

Việc ông Diệp-văn-kỳ, chủ bút báo Công-luận bị cáo là chứa bạc, ngày 7-8-33 tòa trừng trị Saigon đã đem xử. Bị cáo nhơn tất thảy được trắng án.

Ngày 21 Juin, ở viện Dân biểu Nam kỳ có đồng ý đưa lên quan Toàn quyền 12 điều thỉnh cầu quan hệ về kinh tế. Nhưng quan Toàn quyền trả lời trọi lời hết. Vì việc phòng canh nông có nhóm lại bàn chuyện khuyến các viện khác từ chức. Lúc viện đã họp định hoãn việc từ chức, và có thảo thơ đáp báo thơ trả lời của quan Toàn quyền.

Tên Thúc là thơ ký cho nhà Đông dương ngân hàng Vinh, vừa rồi đã bị đuổi vì phỉnh một người bạn trẻ tên là Thuận, quê Thanh hóa, lấy bạc đi đem vào lâm.

Tại chợ mới Gò công (Nam-kỳ) có một người kia bắt được một con rắn dài 2 thước rưỡi, có 12 lỗ mũi và 3 hàm răng.

Hiện con rắn này nhốt trong một cái thùng rào rịt kỹ lắm. Có một điều lạ là con rắn chỉ quen với chủ nó mà thôi, còn ai lại gần thì nó phùng mang làm dữ.

Con rắn đáng quí thiệt!

Báo Phụ nữ Tân văn bị cấm ở Bắc. Nay đã được phép lưu hành ra ngoài như trước.

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

LUẬN-ĐÀN

Lại còn một cái tánh đặc-biệt của người minh :

TÁNH MAU NGUỘI

Nói đến người An-nam, người nước ngoài hay bình phẩm là giống người thích làm nô lệ và không biết ơn.

Vì cái tiếng bình phẩm đó không đúng sự thực, vừa rồi ông S. N. có viết trong báo *Saigon* hai số tiếp một bài đầu đề là : «Hai đặc tinh gốc của người nước ta» (số 69-70) đem chứng cớ mà thân oan và chữa lời cho người minh, nói rằng người minh không phải giống người thích làm nô lệ và không phải không có tánh biết ơn.

Chứng cho đều thứ nhất, ông đem lịch sử ta xưa hồi thuộc dưới quyền cai trị của Tàu mà kể những anh hùng, nữ kiệt đã từng lầm phen đuổi quân Tàu.

— Về đều thứ hai (không biết ơn) thì ông kể lại cảm tình của người minh buổi ấy đối với Sĩ-Nhiếp là thế nào, lại nói người biết ơn có hàng nghìn hàng vạn, mà kẻ làm ơn e không một không hai v. v...

Những lời ông S. N. bàn chữa cho người minh, tôi vẫn tán đồng. Nhưng còn có một cái tánh đặc biệt của người minh, chưa thấy người ngoài chỉ trích, mà như có chỉ trích, ta cũng hết phương binh vực, ấy là cái tánh mau nguội. Nghĩa là việc gì lúc ban đầu cũng nóng nảy được một hồi, rồi lần lần chẳng bao lâu tiêu tán đi đâu mất.

Không cần phải nói dông dài, chỉ xin đem ra vài cái chứng như dưới này :

1/ Về khoảng hai cụ Phan mới về nước, những người nào đã thoảng nghe được lịch sử của các cụ ít nhiều, thôi thì múa nhảy, hăng hái lạ lùng. Thế mà được một độ rồi lặng im.

2/ Viện Dân-biểu vào khoảng năm 1926-27, sao nhiệt là dường nào ; mà nay không có phương gì hâm cho nóng.

Đó là chuyện có quan hệ. Đến chuyện nhỏ như cái dịch dô-dô (yo-yo) lúc đầu, hễ ra đàng thì thấy từ kẻ lớn đến đứa bé nên ba cũng nắm nơi tay mỗi người mỗi cái, chơi lấy làm thích. Chưa được mấy tháng thì nay chẳng thấy ai đụt lên thả xuống cái miếng gỗ tròn kia nữa !

Người ngoài thường có cân chê người Tàu rằng : « nóng chỉ 5 phút đồng hồ». Tội nghiệp cho người minh lại không được mấy khắc mới thâm cho !

Vậy nhân lời ông S. N. mà kỳ giả chỉ rõ thêm một cái tánh đặc-biệt của người minh nữa.

T. L.

Dụ số 48 ngày 11 tháng 5 nhuận năm Bảo-đại thứ 8 (3 Juillet) cải cách chương trình

VIỆN NHÂN-DÂN ĐẠI-BIỂU TRUNG-KỲ

Ngày mồng một tháng ba năm Khải-định thứ năm, (19 avril 1920). Đức Tiên Hoàng khảo Ta muốn cho dân ta được cử đại biểu để tham dự một vài khoản về việc nước, nên đã xuống Dụ lập ra Hội-đồng Tư-vấn Trung-kỳ.

Qua ngày 24 Février 1926, đương lúc Trẫm còn xung ấu, qui Toàn quyền đại-thần đã chiếu theo ủy quyền, đổi Hội-đồng Tư-vấn làm Viện Nhân dân Đại biểu.

Từ ngày ấy về sau, trong điều khoản cũng có cái thay đổi ; nay Trẫm xét lại vấn đề ấy, thời những điều khoản cũ không thích hợp với sự nhu cầu hiện thời và nguyện vọng của dân ta nữa.

Trẫm công nhận Viện Nhân dân Đại biểu và danh hiệu ấy, còn chức vụ cần phải mở rộng thêm, và sự định tư cách người được bầu cử Nghị viên cũng nên đổi lại, để cho dân ta càng ngày càng tham dự vào việc chung cho trình độ tiến hóa mỗi ngày phát đạt thêm.

Vì vậy nên Trẫm chuẩn định các khoản như sau này :

MỤC THỨ NHỨT

Điều thứ 1. — Ở Trung kỳ có Viện Nhân dân Đại biểu. Chức vụ Viện ấy là để tỏ bày ý kiến, đạt lên Chánh phủ, những vấn đề về kinh tế, tài chính và xã hội định như sau này :

Điều thứ 2. — Phải chất vấn Viện Nhân dân Đại biểu các khoản sau này :

a) Những bản dự trù ngân sách chia và phụ của Nam triều, Trung kỳ bảo bộ, tỉnh hạt, về khoản chi tiêu có lợi ích cho xã hội và kinh tế.

b) Các khoản công tác dự trù trong ngân sách chính hay phụ của Nam triều, Trung kỳ bảo bộ, tỉnh hạt. Bạc công tác trù trong ngân sách Đông Pháp có quan thiết xứ Trung kỳ.

c) Về việc trước sách hoặc trù trước những đường quan lộ.

d) Các khoản công trái và cách trích đem tài nguyên của ngân sách Trung kỳ làm đảm bảo.

e) Các việc đặt thuế mới, phân hạng, cách thâu thuế, tài nguyên và lập thuế dự trù vào ngân sách Trung kỳ.

f) Tất cả các vấn đề mà chính phủ Nam triều đã thương quan Khâm sứ đại thần ý hiệp đem hỏi ý kiến Viện ấy, đại

(Xem qua trang 3 cột 6)

Tam-xà hổ-cốt cao

Mỗi lọ 1$50 Nửa ta 7$50

Chuyên trị PHONG-THẤP, TÊ, BẠI, bán tại hiệu SINH-HUY VINH xưa nay là thứ cao chính hiệu, nổi tiếng khắp cõi Đông-Pháp, đã được xã-hội tin dùng và khen ngợi. Xin xem qua những bức chứng-thư sẽ lần lượt đăng theo sau :

Huế le 4-11-1932

Thưa ông.

Bữa 14 Juillet tôi có tiếp được thuốc ông gởi. Vì tôi uống vừa mới được một lọ thì, chẳng may bị chứng thương hàn nên mới trễ mãi đến bây giờ mới dùng hết thuốc, nên bây giờ tôi gởi ít lời ra thăm ông và tin cho ông biết rằng tôi dùng nửa tá thuốc TAM-XÀ HỔ-CỐT CAO này cũng có giảm được nhiều, vậy xin ông gởi cho tôi nửa tá nữa để tôi uống tiếp.

Vậy xin ông gởi gấp gấp cho 6 lọ cao TAM-XÀ HỔ-CỐT giá 7p.50 cước phí 0p.30 nữa, và xin ông gởi thuốc mới cho.

Cảm ơn ông và chúc ông buôn bán càng ngày càng phát đạt. Nay thư

Adresse : M. NGUYỄN-KHANH
EX. Instituteur
HỒ-LÁU (dập đá)

(Copie conforme)

Thơ minh tạ Nhân-tạo-huyết *đăng ở trương tư*

Các học-sinh và phụ-huynh học-sinh nên xem những điều sau này :

Trường GIA-LONG là M. G. BAILET quản đốc có phép mở đủ các ban *Tiểu-học, Cao-đẳng Tiểu-học* và *Trung-học*, dạy đủ các lớp từ lớp đồng ấu đến lớp thi Tú-tài.

Có chân trong Hội-đồng Tư-Vấn Học-chinh Đông-Pháp.

Vì có công trong việc học nên năm 1931 đã được bằng khen của Chinh-phủ Đại-Pháp.

Là trường có đủ thế lực vững vàng, từng trải đã bốn năm nay.

Là trường tư tốt nhất, đứng đầu nhất và to nhất Hanoi.

Là trường có học sinh thi đỗ nhiều nhất. Kỳ thi Tú-tài vừa rồi trong mười hai người đi thi, 6 người được vào vấn đáp, 1 người đỗ hẳn (bình hạng).

Ở các lớp học thì có trật tự như các trường công. Ai cũng biết rằng bao nhiêu các giáo sư tốt nhất (không kể các giáo sư ngạch nhà nước) đều về cả trường GIA-LONG

Vì kinh-tế khủng hoảng, nhà trường muốn bớt đỡ học sinh một phần tiền học, nên định học phí như sau này :

Năm thứ nhất :	4p 00 một tháng chứ không phải	4p.50
Năm thứ nhì :	5p 00 —	5p 50
Năm thứ ba :	6p 00 —	6p.50
Năm thứ tư :	7p 00 —	7p.50

BAN TÚ TÀI : từ 8p.00 đến 10p.00 chứ không phải 12p.00

Trong các lớp Cao-đẳng Tiểu-học có dạy thêm cả tiếng Anglais : học không mất tiền.

Tiền ăn ở của lưu học sinh chỉ có mười đồng một tháng.

Ngày thứ hai 11 Septembre sẽ khai giảng (tiền học tính nửa tháng).

Ai muốn biết thể-lệ xin viết thư lại trường Gia-Long 25 Julien Blanc Hanoi, nhà trường sẽ gửi biếu ngay một quyển điều-lệ có tranh ảnh.

Hỏi các phụ-huynh học-sinh

Từ khi người Pháp sang gieo giống hạt văn minh ở xứ này thì các Ngài hiểu ngay nền Âu-học là cần, nên kẻ gởi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục đích mong sao cho con em chóng được thành tài. Song cũng nhiều người bất mãn, vì gởi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học đúng đắn nhiều nỗi khó khăn, nên ông LEURET, cử-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cứu-tế Toàn-quyền Đông Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc còn nhớ lời yêu cầu của các Ngài mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo hóa trong khoảng hơn hai mươi năm giời bên Pháp mà đào luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là Lycœum libre HỒNG-BÀNG tuy mới mở mà niên học mới rồi đã có non hai nghìn học-sinh : nào Tàu, nào Nhật, nào Tây, Ai-lao, Cao-mên, Xiêm-la, Ấn-độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ tới học, kẻ thi bằng tây, người thi bằng bản-xứ. Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư thục này được phép mở đến ban Tú-tài và giạy đi đủ các kỳ thi, mà quy mô kỷ luật theo như các trường có tiếng bên Pháp.

Trường ở giữa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lambiot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông có sân chơi mát mẻ, cây cối um tùm, có chỗ cho lưu học sinh *ăn ở ngay trong trường*, tiền ăn học không tính đắt

N. B. Ai muốn có cuốn điều-lệ có tranh ảnh thì viết thơ, đề :

Monsieur le Directeur du Lycœum libre HỒNG-BÀNG -:- HANOI

Niên học 1933-34 sẽ bắt đầu vào ngày 1er Septembre *hồi 7 giờ sáng*

Lớp nghỉ hè bắt đầu từ 26 Juin đến 26 Août 1933

SÁCH TẶNG

Bản báo có nhận được quyển sách nhan đề «*Những cảnh khốn nạn*» do ông Nguyễn-công-Hoan soạn và gởi tặng. Dương-xuân thư-quán (Hải-dương) xuất bản. Giá bán 0$35.

Vậy xin có lời cảm ơn.

T. O.

HOTEL D'ANNAM (Quinhon) phòng ngủ sạch sẽ, ăn uống tinh khiết và vui vẻ, có garage để xe.

PHAN THANH-KHUYẾN
Quảng-lý

Muốn phòng bệnh tật trong mùa nắng

Phải có luôn trong nhà một lọ.

Dầu Linh-Bửu

của hiệu VĂN-HÓA

Dầu : 0$05 — 0$10 — 0$25
Nước : 0$15 một ve

Muốn tóc mướt và mịn, dùng

Brillantine Văn-Hóa

Muốn trẻ con khỏi rôm, sảy dùng

Phấn trẻ con

VĂN-HÓA

ĐÃ RA THÊM :

Crème Văn-Hóa
Dầu Sinh-phát

Xin chú ý !

Phủ được le 29 Juin 1933

Monsieur NGUYỄN-TRUNG-THÂM à Quảng-xá DONGHOI

..... Chị tôi bị bệnh ho trầm trọng, đã dùng nhiều thứ thuốc mà không giảm bớt gì. Sau dùng 2 hộp thuốc của quí hiệu thực thấy hiệu nghiệm lắm. Sau xin gởi 1 hộp lớn 2$10 theo cách contre remboursement cho người bà con tôi dùng..... Trần-hoàng-v. Vạn phần phủ Diễn-Châu Nghệ-An.

Hà-tịnh le 4 Juin 1933

Tháng trước tôi có mua của ngài 2 hộp thuốc ho lao giá 2$60 đem về dùng lấy làm linh nghiệm vô cùng. Nay xin gởi thêm cho 2 hộp nữa theo cách nhận hóa giao ngân như lần trước . . .

Phan đức-Thành cửu phẩm tuần lệ à Linh-cảm (HÀ-TĨNH)

(Những bức chứng thư có đăng tiếp)

Tin mừng

Một người bạn của thầy thợ giày

Muốn cho công nghệ của thầy thợ giày được mau tấn tới và [illegible], khỏi sự mua bán khó khăn. M. Nguyễn-văn-Lễ là người bạn của thầy thợ, nay làm đại-lý cho mấy hãng bên Pháp chuyên bán đủ các thứ đồ về nghề làm giày dép như : Da mũi, da đế, [illegible], giày mõng đủ màu, đinh, gai, [illegible], đủ thứ ; giá rất rẻ, đáng cho thầy thợ giày tin cậy, các ông ở xa [illegible] biên thơ về hỏi và xin échantillons.

NGUYỄN-VĂN-LỄ

N° 104 Rue d'Espagne - SAIGON

GẶP THỜI ĐÓ CHĂNG ?

Ai đi một vòng từ Nam ra Bắc hoặc từ Bắc vào Nam thời đều trông thấy rõ ràng rằng dầu Khuynh-Diệp nơi nào bán cũng hết sức chạy và một người dân hết sức tin dùng. Tới đâu cũng nghe thiên hạ tán tụng công hiệu dầu Khuynh-Diệp, lại còn thấy nhiều người hỏi Khuynh-Diệp coi thuốc mà hút, rẩy Khuynh-Diệp quanh giường mà nằm. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Tại hiệu Khuynh-Diệp nấu dầu không nghỉ, ra dầu không ngớt, người làm việc càng ngày càng thêm đông mà dầu chỉ vừa bán chớ không [illegible]. Rồi đây hiệu Khuynh-Diệp còn phải dùng thêm hai cỡ nấu dầu [illegible]. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn Đệ gặp thời.

Dầu Khuynh-Diệp đã được sở Phân-Chất của nhà-nước công nhận là dầu thật tốt, mà đi dự cuộc Đấu-xảo nào tại xứ ta hay ở Pháp cũng được phần thưởng lớn. Kể cả Kim-khánh, Long-tinh, Mề-đay, Bằng-cấp, Khuynh-Diệp đã được 13 món toàn là thứ đặc biệt. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Nhưng có thời có tiết chi đâu ! Khuynh-Diệp mà được cái tiếng của Khuynh-Diệp, cái sức của Khuynh-Diệp, chính vì Khuynh-Diệp khi nào nấu cũng đúng đắn, bán cũng hẳn hoi, mà hiệu Viễn-Đệ đã có kinh nghiệm nhiều năm về nghề nấu dầu, bán dầu, mới có thể nấu đúng đắn, bán hẳn hoi được.

THỜI của hiệu Viễn-Đệ chính nằm chỗ đó.

HÓA ĐỜM CHỈ KHÁI

(thủy-hoàn)

Trị các chứng

HO

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG 28-30-32 RUE FOU-TCHÉOU HAIPHONG

DẦU CHỬ THỌ

Trị bá chứng

TẠI LÀM SAO NGƯỜI TA GỌI LÀ SAVON 72 PHẦN DẦU

Có người viết thơ hỏi chúng tôi nghĩa chữ 72 phần dầu để trong savon Việt Nam mà nhiều savon khác không để.

Số là savon lấy dầu và tách nấu ra nấu nó ăn hết dầu và tách hai thứ cộng là 72 phần trăm, nước 28 phần 100 như đúng vậy thì nó thành ra một vật không giống dầu (vì đốt không cháy và không nhớt) và không chất tách vì nó không ăn tay khi giặt đồ, và không vàng đồ, mà lại nuốt sạch không mòn [illegible] như tách

Trong luật buộc người nấu savon không phép đề chữ 72% khi bán nấu không đủ số dầu, vì savon nhiều hãng có thể làm một trăm kilos dầu [illegible] thiệt tốt đúng 72% thì có 150 kilos savon sắp xuống còn savon [illegible] khách kêu là d'empatage có thể nấu từ 300 kilos cho đến 700 kilos savon, ấy tại vô nước và vật vô ích nhiều, như đất sét vân vân.

Bởi cớ ấy nên savon khách bán rẻ, savon khách nấu chừng 5 giờ hoặc 10 giờ thì thành savon còn lộn dầu và tách chưa hòa ra savon thiệt mà ở trong [illegible] ấy lại nước nhiều làm nên giặt đồ hao, đã lâu nhớt và hao lại, [illegible] mà lại trắng nhớt là khác.

Còn savon épuré 72% phải nấu đến năm bảy ngày, lọc đi lọc lại và những dầu và tách chưa thành ra thì lấy ra nấu lại nên savon Việt-Nam như savon Marseille là tại cách thức ấy. Và lại savon Việt-Nam tốt hơn là vì nhiều hãng đem savon Marseille lại đem thứ rẻ tiền, thứ savon ấy nấu dầu nấu và thêm nhiều vật liệu không ích vì vậy nên nhiều thứ savon Marseille đem qua không tốt bằng savon Việt-Nam là khác.

Nói về luật phạt không phép đề 72% nấu đề 72% mà savon nấu không đúng thì phải bị phạt về (fraude). giả mạo Sở sơn đầm ở Giadinh đi Thudau có đi lấy savon Việt-Nam để bán tại tiệm Thạnh-đức về thì nghiệm vì có chữ 72% nhưng mà savon Việt-Nam đúng theo cách thức nên không nói chi về trả tiền savon đã đem về thử.

Ấy vậy quí khách mua savon Việt-Nam và dùng đã mua đã rẻ, đã thiệt, lại được giúp ích đồng-bào là khác.

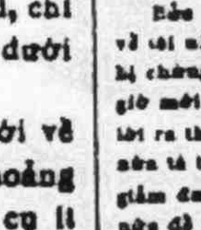

UỐNG CHO THOẢ THÍCH KHI TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với nước là là một *vị giải khát rất ngon lành, đúng vệ-sinh, uống bao nhiêu cũng không độc* (dùng đã hơn 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, AOF., AEF. V. V.)

Làm bằng cam thảo, thạch long đảm, cùng bằng các cây thơm. *Nước đó rất khát, giúp cho sự tiêu-hóa, rất bổ mà chữa các chứng sốt rét.* Đã thơm tho, lại không có tí rượu nào, uống không bứ, uống một ít là đủ khỏi khát. Thật là một vị giải khát đích đáng cho các xứ-nóng.

Ð **Antésite** đựng bằng các lọ nhỏ, pha được 30 hay 80 lít nước, bán ở các nhà bào chế, tạp hóa cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được, thì gởi theo ở quan cho M. PERROT-ANTÉSITE à Voiron (*Isère*) (*France*) rồi sẽ nhận được it mẫu pha được 30 hay 40 lít nước mà không mất cước.

Có bán ở Huế : M. IMBERT Bào chế Centrale ở Đông Pháp

Monsieur TẠ-NGỌC-LIÊN Pharmacien
Route Coloniale N° 1 à NHATRANG

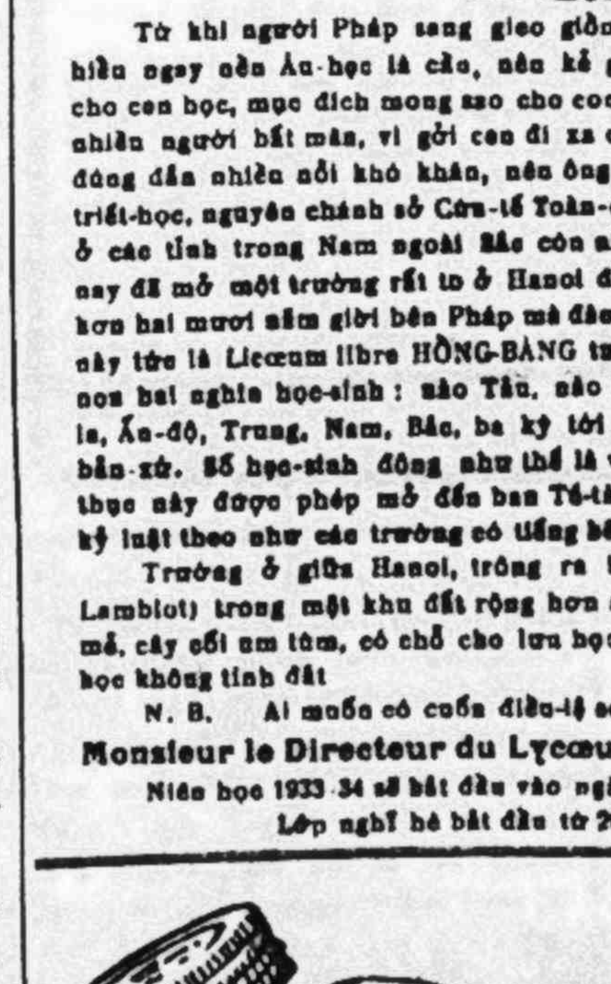

Nhẹ hóa nặng

Những em trẻ mày mặt bọc buồn, ít cười ít nói, bụng to đít reo, da thịt xanh xao, đại tiện tanh hôi, ngồi đâu ngủ đó là mắc phải Cam-tích.

Bịnh này sinh ra bởi tỳ vị trẻ em còn đương yếu ớt mà ăn uống không có độ lượng, hoặc ăn phải vật sống sít lâu tiêu, nên ngày đầy tháng chứa mà thành bịnh. Nếu xem thường xem khinh, không sớm tìm thuốc PHÌ-NHI-CAM-TÍCH, nhãn Bàn tay của hiệu LỢI-SANH-ĐƯỜNG mà uống, thì sau chữa lâu lành mà đôi khi nguy đến tánh mệnh

Giá mỗi gói 0$10

Bản đường chế đủ cao, Đơn, Hoàn, Tán rất linh nghiệm.

Thuốc Ho tân mỗi gói	0$10
Tiêu thực tán » »	0$10
Dầu Lợi Sanh ve lớn	0$20
Dầu Lợi-Sanh » nhỏ	0$10

Thơ và mandat đề **M. TRẦN-DIỆU**
Chủ tiệm **Lợi-sanh-đường**
Avenue du Musée TOURANE
Bản đường cần thêm nhiều Đại-lý.

Sữa

NESTLÉ

HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON

NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh....v..v....

ở Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mên

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

Mới Mở !!

Institution Thuận-hóa

Là một trường Pháp-việt nhận dạy các học trò đậu bằng TIỂU HỌC PHÁP-VIỆT (Certificat d'Etudes Primaires Franco—indigènes) trở xuống, có chỗ cho học trò ăn ở tại trường.

Trường mở vào ngày *15 Septembre 1933*

Đơn vào học và thơ từ xin do:

Monsieur LÊ-VĂN-CHƯƠNG

Directeur de

L'INSTITUTION THUẬN-HÓA

Rue Dayot HUE

(En face de la Gendarmerie nationale)

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG-TÍCH

Đờn ông đờn bà sức yếu thường hay bị, khi cơm no, rượu say vội làm tình dục hoặc khi ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh gọi là bệnh «PHÒNG-TÍCH». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi, tức ói, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn trong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng giày.

Mới bị uống 1 liều, lâu 2 3 liều uống không công phạt, đúng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay

Mỗi 1 ve hai bận uống giá: 0$40

VŨ-ĐÌNH TÂN

178 Bis Route Lachtray — HAIPHONG

Ân-tứ Kim-Tiền năm 1926

ĐẠI-LÝ:

HUẾ: VĨNH TƯỜNG phố Gia-Long;

TOURANE: NG.-THỊ HUẾ R. Đỗ-Hữu-Vị;

DALAT: ĐINH VĂN-CHÂU Libraire;

NHATRANG: MỘNG LƯƠNG THƯ QUÁN

PHANTHIẾT: LÊ NAM-HƯNG R. Gia-Long;

VINH: GIA-CÁT, 44 Maréchal Foch;

SAIGON: HƯNG VƯƠNG 107 R. d'Espagne;

CHOLON: PHÙNG-GIA VIÊN DƯỢC-PHÒNG;

RACHGIA: NGUYỄN-NGỌC-THÁI I. R. d'Annam

Thuốc ghẻ, thuốc ngứa lở

của *VĨNH-HƯNG-TƯỜNG* — Vinh

hay có tiếng

Mỗi hộp . . . . 0$10

THẰNG NHỎ 3 TUỔI MẠNH MẼ LẠ THƯỜNG

Em nhỏ Lê-văn-Phát năm nay được ba tuổi, mập mạp mạnh mẽ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết non, cha mẹ nó hết sức buồn, vì nó có góc ban hay nóng lạnh, đổ mồ hôi trộm, lừ đừ, buồn bã lắm, một tháng đau không biết mấy lần, hễ ăn đồ trúng thì chứng ban tái lại. Bịnh nó làm khổ cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điềm chỉ, cha mẹ nó mua có ba gói thuốc **CHÍ-LINH-TÁN** cho nó uống, đến nay tuyệt góc ban, hết nóng lạnh nữa. Hết bịnh, nó lại càng mập thêm, mạnh mẽ lạ thường. Thuốc «Chí-linh-tán» này gia truyền hơn mấy đời, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà bào chế c[ũng] nhờ một thứ thuốc này, làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên nài nỉ xin làm đại lý độc quyền phổ thông thuốc này khắp cả Đông-Pháp. Sự hay của thuốc nói không cùng, dùng rồi mới rõ lời nói tôi là đúng với sự thật.

Có bán nơi mấy chỗ bán dầu. Khuynh-diệp. Mua sỉ bué hồng 30% do nơi: VIỄN—ĐỆ

11, quai de la Susse — **Huế**

Hay là nơi:

M. NGUYỄN—VĂN—PHỔ

Boîte postale n° 63 — **Saigon**

Giá mỗi gói 0$12

Bán giá rẻ hơn hết

các tiệm tơ lụa ở TRUNG-KỲ

Tại vì: Tiệm BOMBAY mới

AU—BON—MARCHÉ

115 Rue Paul-Bert, Giây nói số 73 - HUẾ

Buôn và dệt các thứ hàng tơ lụa ở các xưởng máy dệt lớn trong cõi Đông Pháp nên kỳ tàu nào cũng có về hàng mới lạ, để bán sỉ bán LẺ.

Rất lớn là một tiệm tơ lụa đủ các nước để bán sỉ bán lẻ to nhất **TRUNG-KỲ.**

Maison HỢP-THỊNH

Soierie & Mercerie

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như: lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đan the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80

Lượt đen các hạng, vải màn, chỉ bạc thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc những hàng kể trên. Các quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ hồi âm tấp tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giầy giép, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối vân vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ-SÁU

HỢP-THỊNH

32 Rue des Cantonnais HANOI

GÓP GIÓ THÀNH BÃO

Theo cuộc buôn bán là phải góp nhặt từng đồng xu đồng bạc trở lên, vậy mới mau tấn phát chớ, còn như không muốn kiếm tiền thì thôi sao được, vì dụ một việc hiển hiện mà coi sơ, bây giờ đây. người ta đang hoan nghinh trà Việt-Thái, vậy mà mấy ông buôn bán ở xa gần lại không thừa nhịp này sỉ trà Việt-Thái về bán, hoặc thương nghị làm Đại-lý, có phải là mình tự bỏ qua một nhịp kiếm tiền mau không, vì nghe ai ai cũng nói: **M. PHẠM-HẠ-HUYỀN** 36 Sabourain Saigon chủ chế-tạo trà Việt-Thái cho huê hồng nhiều, thể lệ dễ, mà thứ trà Việt-Thái lại là trà thơm ngon uống mát, mau tiêu dễ ngủ, bổ khoẻ tinh thần thân thể, có nhà nước thí nghiệm, có cầu chứng tại tòa.

Ai muốn không có bệnh lao?

«Tôi và nội-nhân tôi dùng Tiên-Tửu của Ngài thấy Hiệu-nghiệm lắm. *Tiên-Tửu quả là thánh-dược, vậy Ngài lại gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai)*.. *M. TRẦN-PHƯƠNG Secrétaire des Douanes à Qui-nhơn*

«Tôi ốm yếu, xanh xám, dùng sâm, nhung, cao quế và thuốc mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu. nay dùng Tiên-Tửu, thấy *khỏe mạnh, đỏ da, ăn khỏe, mau tiêu đói, ngủ ngon, tiểu trong hết các bệnh...* Tiên-Tửu quả thần diệu lắm, vậy Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai). *Madame Tri-Phủ NGUYỄN-VĂN-CHUNG à Nam-Định*».

«Ông-Thân Bà-Thân tôi đều mắc bệnh ho lao, xanh xám lắm, ít ăn kém ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng. nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà ăn béo mập, khỏe mạnh lắm..., M. TRẦN-VĂN-ĐÔNG, commerçant à Khoái-Châu.

«Món thuốc Phong của ngài quả là thần diệu lắm. Người bà con của tôi mắc bệnh đã 10 năm nay, thuốc tây thuốc tàu hết lắm tiền mà vô hiệu, nay dùng thuốc *phong-hải* của *ngài mau thấy kiến hiệu lắm.* Vậy xin gửi cho kỳ thuốc nữa...

M. NGUYỄN-NGỌC-CÔN Điền-chủ à Phan-Thiết.

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng: Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, các ngài nên uống vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, làm ăn tinh lợi phát đạt, sanh năm đẻ bảy bình yên vô sự. vì Tiên-Tửu rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc *Bổ tinh Bổ-thận, Bổ Phổi, Bổ Khí huyết, Bổ gân cốt, Bổ Tì vị rất mạnh, rất tốt, hơn sâm nhung cao quế nhiều lắm*, nên mau được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe mau đói, ngủ ngon, tiểu tiện trong mát, đại tiện nhuận hoạt, nếu có các bệnh *ho lao, đau phổi, đau ngực* hen suyễn, đau lưng, tiểu vàng đục, đau xương, ung sâu, lở chốc, phù bang, ngã nước, thương hàn, mọc bệnh lâu, tim la, *động kinh*, tê-thấp, đau bụng kinh niên, đau [illegible], đau dạ dày, đàn bà bạch đái, bạch trọc, kinh nguyệt không đều, muộn con, trẻ nhỏ cam sài, xanh xám vân vân cũng mau khỏi lắm. *Còn như thuốc thì thần diệu nhất là: Thuốc Phong-hải; ho lao, ho kinh niên thổ huyết; Hen, siễn; Di mộng tinh; Lậu kinh niên; Giang mai; đau bụng kinh-niên; Đau mắt kinh-niên; lòan ngực; Đau thận*, vân vân...

Vừa dùng Thuốc vừa dùng Tiên-Tửu càng mau khỏi bệnh, cam quyết rằng suốt nước Nam không đâu có thuốc chữa các bệnh khó thần kinh xiên thần diệu đại tài bằng thuốc của Hồn-[illegible]-phước, các ngài nên mách bệnh nhau gửi thư về *ĐẠI-BẢO ĐƯỜNG 22 rue des Médicaments à HANOI* mua Tiên-Tửu và Thuốc để được mau khỏi bệnh: theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 1)

đáng khám, chưa biết quan xử thế nào.

Dân đã có đơn xin thân triện đại người khác mà tỉnh lại cho y lưu dịch và thân thuế.

Mong quan trên trừng trị những cách thị oai hiếp chúng cho nghiêm, để làm gương cho kẻ khác.

Dân làng

6 người ký tên

Cái hại trường bắt ở thôn quê

Trường bắt ở thành phố, có lính mãn sát canh phòng, còn ở nhà quê đã xa cửa quan lại không ai coi sóc, nên bọn gian đảng thường tụ tập trộm cắp dữ dằn. Như trường bắt ở chợ Quảng Huế, huyện Đại lộc, đêm nào cũng nghe chuyện mất khăn, mất xếp. Còn dân ở mấy miền chung quanh đêm ngủ không yên giấc, nay nhà này mai nhà khác bị mất trộm kể không xiết.

Mong nhà trách nhiệm ghé mắt cho dân được làm ăn yên tịnh.

Thấy chuyện

QUẢNG-NGÃI

Lời mật dả ra mà được vô sự

Tên Sâm, chồng dò bến Huyện, Phú lâm, Nghĩa hành, dò gần đồn Kiểm lâm, những người lên nguồn đi củi, hoặc mua củi về chụm, đều phải chở ngang dò thường ấy, nó dọa đòi tiền, không thì triệt lại di báo đồn, vì vậy ai cũng cung cho nó ít nhiều cho xong việc; nó lại vào thôn quê, thấy nhà nào có tấm ván cũ, hoặc khúc cây vườn, thì dọa đòi tiền, không thì làm dữ. Dân quê nghe nói hoảng hồn, nó muốn gì lại không được.

Gần đây nó giả người Thương-chánh đi rảo các chợ nhà quê bắt thuốc. Bữa 26 tháng 5 nhuần, nó vào chợ Vom ở Chủ tượng. Mộ đức, có người đàn bà đi chợ, mua vài nắm thuốc xắt về dùng, nó bắt, đòi ăn tiền, người kia không chịu, nó bèn đánh người ấy lụy, rồi toan bề tẩu thoát, may nhờ có người đông bắt được, đi báo làng. Hương lý sức gông lại. Tưởng thế nào Sâm không tránh khỏi lưới pháp luật, thế mà chiều lại nó cũng ăn bận đàng hoàng đi về vô sự. Lạ thiệt.

Hành khách

Tai họa giữa đường

Cậu Phan Thuyên, làng An chỉ, Nghĩa hành, học đệ nhứt niên trường Qui nhơn, năm 1930 vì việc lộn xộn cha cậu (Phan Nguyên) bị bắt, cha bị bắt, mẹ mất sớm, không ai lo cho, nên cậu phải đưa đơn thôi học. Từ ngày về nhà, cậu ở với đoàn em dại, dạy giùm năm ba đứa trẻ trong xóm kiếm cơm, chớ không chơi bời với ai cả. Thế mà bữa mùng hai tháng sáu, có trát huyện sức cậu xuống tỉnh hầu, quan tỉnh đưa cho cậu cái trát nói: Cậu bị can vào cái án tụ tập? phải qua tòa lấy căn cước chụp hình.... bây giờ cậu mới rõ có kẻ thù oán vu cáo cho mình.

Gớm ghê cho cái thói dã man! Vì chuyện nhỏ nhen mà vu hãm cho người mang họa, mong quan trên xét rõ cho kẻ bị oan khuất nhờ. Rõ

PHAN-RÍ

Lời than của thợ bạc

Nghề thợ bạc về ba năm nay thật là ế ẩm. Chánh phủ đã xét mà dung thuế môn bài (patente) trong năm 1932, chúng tôi thật lấy làm mừng. Đương lúc chúng tôi mừng thì con ma đói nó theo đến gần, vì ai cũng lo đói tiền dân làm đồ nữ trang. Thỉnh thoảng trong một hai tháng, có được mối sửa hoặc làm, nhưng chẳng vào đâu, làm không đủ ăn cơm hằng ngày.

Vậy mà năm nay, thuế lại nặng hơn năm 1931, nghề làm đã ế ẩm hơn các nghề khác mà thuế lại tăng, tất là phải bỏ nghề. Nguy thật!!

Đau mình, phong bại nên dùng

HÒA - GIẢI - THỦY

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Mỗi lọ . . . . 0$20

Dự cải-cách VIỆN NHÂN-DÂN ĐẠI-BIỂU TRUNG-KỲ

(Tiếp theo trang nhì)

khải những cái đề [illegible], đều đã cải cách có quan thiết đến kinh tế xã hội và chánh sự trong nước, mà khi nào Chánh phủ có cần hỏi đến Viện ấy.

a) Các việc nhượng cho tư chủ, các hội hay công ty làm công tác quan hệ đến ngân sách Trung kỳ

b) Các niên dự kế toán của Chánh phủ về ngân sách chính và phụ của Nam-triều Trung-kỳ, tỉnh hạt.

1) Viện Nhân dân Đại biểu có thể trần thỉnh các khoản chi thu, trừ ra những khoản sau này:

1) Viện ấy không được bàn cãi về khoản chi thu, do các đạo luật, Chỉ dụ đức Giám quốc và các nghị thiết lập Chánh phủ Bảo hộ mà thi hành.

Khoản chi tiêu về «Quốc thể» (Souveraineté) cũng không đem cho Viện ấy xét.

2) Muốn trần thỉnh chi tiêu những khoản gì mà không dự trù tăng thuế, đặt thuế mới, hay bớt số chi tiêu nào khác, cho tương đương với khoản ấy, thời không chuẩn nhận.

3 không được xin điều lợi gì trực tiếp hay gián tiếp, xin bớt hay bãi quan hệ đến một người, hoặc một hạng quan lại nào, vì việc trù chi tiêu về quan lại là quyền của Chánh phủ.

Điều thứ 3. — Những điều thỉnh cầu của Viện ấy, về các vấn đề chính trị, tài chánh, xã hội và kinh tế phải do Viện trưởng Viện ấy trình quan Thượng thư bộ Lại, thương đồng quan khâm sứ đại thần xét có nên đem vào chương trình hội nghị ấy Hội đồng của Viện ấy mới được và bàn tranh luận.

(Còn nữa)

Lời cảm tạ

«Chúng tôi là: **TẠ-ĐẠO-THẢO** và **NGUYỄN-VĂN-KIỀM** có lời trân trọng cảm ơn qui Cụ, qui Ông, qui Bà, qui Thầy, qui Cô, có lòng qui hóa đến thăm và đưa đám huyệt con chúng tôi là:

Nguyễn-thị-phương-An

trong lúc bối rối, nếu có sơ xuất điều gì chúng tôi xin chịu lỗi.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* . . . . 0$32

Đại-lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUE — TOURANE — QUINHON

VIÊN ĐÁ MÓNG

Giáo-dục Tiểu-thuyết

Soạn-giả: TRIỀN-TIÊN-SINH

Dịch-giả: CHÂU-ĐÀNH

Số 17

Lúc mắt trông ra bốn phía thì ngọn sóng cuồn cuộn còn phun ra như tuyết trắng, bao nhiêu cánh đồng ruộng dọc theo 2 bên bờ sông, mênh mông như cái hồ lớn; một đường xanh xanh chia cái giới hạn ấy là cái nét chỗ trời với nước giáp nhau đấy. Những cây to bị tróc gốc, cùng thây trâu bò bị trôi, cũng chen nhau lình bình trên mặt nước. Ngó lên miền núi xa xa, ngọn khói của các nhà nấu cơm mai, từng hồi từng vời, bay lên trên không. Bên cạnh có một dải nhà tranh lúp xúp, ở giữa sườn núi, và chung quanh có lính tính đôi ba xóm, núp trong bụng núi, trông cảnh gấm lãm, rõ là một cái thiên đường, chừng như người miền cao ấy tuyệt không rõ cái thảm trạng ở vùng dưới thấp này ra thế nào.

Còn nói chi ở vùng đồng thấp này, thôi thì nhà nào nhà nấy, vắng ngắt chẳng nghe có tiếng người, mà thương hại cũng không thấy một chút khói nữa. Bởi vì quân bà Thủy-bá kia đã đuổi chủ đi mà choán lấy nhà rồi kia!

Khi ấy ngắm lại trường học thì nhà hiệu xá đã lỏ loang đến 7, 8 trượng, ngói bể rui hư, rầm ngồn ngang trên đống bùn; cái hòn núi chồng đá nho nhỏ trước cửa mà Bửu—Thuyên đứng hôm qua, nay cũng chưa cả bùn đất, chỉ lưa một vài chỗ cao lồi lên trên giòng nước chảy. Sân thể thao thì rõ thành một vũng lầy, nước bùn dơ bẩn, ủ dột thiệt buồn ngó, rào tre thanh cửa rã rời trong giòng nước đục. Có một cái cửa ván nơi cửa vào, không biết trôi đi xứ nào. Cửa nhà học cũng sụp mà tường chung quanh lở hết phân nửa. Cái vườn nhà học mà bọn Bửu-Thuyên tốn công khó nhọc sửa sang lâu nay, nay trở lâm vườn trồng rau cho bà Thủy-bá!

Lại nhìn qua các nhà ở chung quanh trường, ôi thôi! thảm trạng không nỡ ngó nữa! nhà bị nước ngập, tường xiêu ngói đổ, có cái cửa ngõ bị ngọn sóng cuốn, tường tuy còn đứng mà cái nhà đã trôi ra ngoài xa, rương hòm đồ đạc gì gì đều theo làn nước đục mà đi về biển đông hết ráo. Tội nghiệp có nhà nuôi bò câu, nó bay về tìm ổ mà không thấy: một vài con mèo tìm chủ không đặng, ngao ngao trên tấm vạch xiêu. Lại thêm những tiếng trẻ con mất sữa ngặt khóc trông mẹ, cái tiếng bi thảm, ai nghe cũng phải động lòng, làm cho kẻ đứng trước cái thảm trạng xác nát nhà trôi, người xiêu của đổ kia, nẩy ra vô số mối tình thương xót, không bút mực nào tả xiết.

CHƯƠNG THỨ 6.

Sau nạn lụt lo phương cứu giúp, trù khoản chẩn sinh chuyện lôi thôi

Sau cái nạn lụt ấy, quan dân làng xóm cũng lo tìm cách cứu giúp, kẻ dong đường này, người chạy ngã kia, trong đám rừng thông và gò cây lúp xúp, xuất hiện thêm những nhà thương tạm thời; phần đói phần bệnh, những kẻ mới thấy sớm mai còn đi kiếm gạo, mà buổi chiều đã bị vùi xác, không biết là bao. Cảnh tượng đau thương, thật kẻ có mắt không nỡ ngó. Lần lượt cứ thấy những giường khiêng người bệnh ra vào trong rừng, kẻ qua người lại như chim yến đưa thoi trên nhánh liễu, già trẻ than van, vợ con rên rỉ, không khác gì một vùng chiến trường!

Than ôi! Một làng phồn thạnh mà trải qua cái kiếp tai ương này, hao tổn không biết là bao nhiêu: trước kia đồng điền xanh nghít như mây, mà nay hóa ra hồ chứa nước bạc; cái cuộc bể thảm cồn dâu, rõ ràng trước mắt. Mà đáng thương xót nhứt là cái thảm kịch khao người! Thỉnh thoảng giữa vùng nước đục, lại trôi đến một cái thây người đờn bà, có bọn trẻ con nhìn mẹ mà kêu khóc! Lại thêm những hạng tuổi trẻ mất chồng, kết hôn chưa đầy 3 tháng mà đã làm kẻ góa, ngảnh lại vườn nhà, chính nơi cửa sổ buồng the, mới cùng nhau chuyện văn đầm thắm hôm qua, mà ngày nay không còn nhìn ra là nơi nào nữa! cho đến đêm lại nghe tiếng quạ kêu rân, tìm không ra ổ mà cũng không có cây nào có nhánh đậu được, đành chơi vơi trên từng không!

Lúc bấy giờ các báo chí lần lần cũng đua nhau đăng chép cái thảm trạng nơi làng ấy. Kể lại thì bị chìm mất 95 nhà, bị hư hại hơn phân nửa có 300 nhà, người chết kể hàng trăm, còn số người bệnh không kể. Tin ấy đồn ra, rung động cả tai mắt người trong nước. Quan lại địa phương, chuẩn y theo tờ thỉnh nguyện của tự trị hội trong huyện, có xuất một khoản trợ cấp lâm thời, các quan phủ huyện và tự trị hội viên cùng bàn các phương pháp cứu. Coi thế ấm no vui vẻ mới đó mà không trở nháy mắt, thì đầu đường cuối ngõ, đã thấy người chết chồng thây! Lại có vô số những kẻ đã nghèo lại đau, không cơm không thuốc, lê lết tới từng nhà mà xin cơm và ngủ nhờ! Thật là cái kiếp trời già đày đọa, thảm trạng không chỗ nói nữa!

(Còn nữa)

Đọc đoạn tả cái nạn lụt trên này mà ký giả bắt rùng mình và rởn óc. Vì ở xứ ta thường năm mang cái nạn nói trên, như mấy trận lụt vỡ đê ngoài Bắc, cùng những trận bão lụt ở Thanh hóa, Phan rang và Bình định, và trên đôi ở Nghệ Tịnh mấy năm kế tiếp... nay đọc chuyện kể thảm trạng trong bản, rõ như tuồng chuyện xứ mình vậy, mà cái thảm hại xứ mình còn đáng ghê hơn nữa kia!

Lời người dịch

https://tieulun.hopto.org

THẾ NÀO CŨNG KHỎI!

• Đau mình mẩy, nhức gân cốt, khó tiêu, đau lưng, đau hướng thận, bàng quang hay dạ giày, đầy bụng, nhức đầu, chóng mặt, bệnh đau ngoài da (lở, ngứa, nhọt, ung nhọt), những bệnh này chỉ vì máu độc sinh ra, muốn chữa khỏi thì phải trị các chất độc ở trong máu bằng thuốc Tisane des Chartreux de Durbon.

Thuốc này trích lục các cây núi Alpes làm ra, sự kiến hiệu đã thử nhiều lần, uống thuốc đó máu lại được tốt như trước, hơn trước, sẽ được chóng khỏi như trăm ngàn người khác, mỗi ngày nhà chế thuốc J. BERTHIER ở Grenoble nhận được rất nhiều thơ cám ơn. Hiệu J. Berthier làm thuốc đó vì có đạo sĩ Geraldus truyền lại cho cách chế. Các người nên đến chúng tôi, làm cho số người thuốc đó cứu khỏi càng ngày càng đông ra.

Thuốc Tisane des Chartreux de Durbon chỉ bán từng lọ gở lên, ở các hiệu bào chế.

Hỏi thăm và làm chứng thơ đổi: Laboratoires J. BERTHIER, à Grenoble

TISANE DES CHARTREUX DE DURBON

Trẻ con biếng ăn nên mua thuốc

PHÌ-NHI CAM-TÍCH

của *VĨNH-HƯNG-TƯỜNG*

Mỗi lọ . . . . 0$20

Cao giả

Thời buổi văn minh nói thật không mấy người tin.

Ai muốn biết Cao-hổ-cốt thật hay là giả, thì lấy một miếng nhỏ bằng hột ngô, cắm vào đầu tiêm, hơ lên ngọn đèn, hễ thấy càng hơ, càng phồng to, mà hơ lâu cũng không cháy và hơi gây nồng nàn bay ra khắp nhà, ấy là cao thật. Còn cao ban long hay là cao giả khi hơ lên đèn thì chảy đen ngay, hơ lâu thì cháy và khét, chớ mua tội tiền.

Cao nhà nấu thật tốt, giá bán mỗi lạng 4$00.

Tôi uống sáng thấy cường dương và trong mình sảng khoái khác thường. Ai muốn thử cho biết thật hay giả, xin cứ gởi thơ, tôi sẽ gởi tặng một miếng nhỏ, nếu biết là cao thật sẽ mua.

Thông phán TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 – *Bd Harmand* — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

Cảm, cúm, sốt

chỉ

THẬP-LINH-ĐƠN

của *VĨNH-HƯNG-TƯỜNG là hay*

KHI ĐANG ĐỢI THẦY THUỐC

Là tên quyển sách ông lương y Dupeyroux mới làm ra, có 175 trang, nhà nào cũng nên có. Gởi đến tận nhà. Viết thơ (kèm thêm 0$15 tem) cho Laboratoires DUPEYROUX, *5 Square de Messine, PARIS*

RÁNG GIÚP NHAU!!!

QUÍ BÀ! QUÍ CÔ

Đã dùng thuốc Điều-kinh bạch đái hiệu ÔNG-TIÊN thấy hiệu nghiệm xin cổ động cho chị em biết mà dùng. Người bịnh có huyết trắng dầm dề, khi nhiều, khi ít, bầm đen, vàng đục, trắng đục, nặng nhẹ lâu mau thế nào dùng cũng tuyệt bịnh (chắc vậy) ông chủ Barthélemy, colon à Lơn Annam. Ông Đỗ thuở Hân gérant plantation Cuiaoeông Thudaumot, ông Đỗ-văn-Toàn, thơ-ký phòng nhì Nam-kỳ soái phủ đều công nhận thuốc này là thần hiệu.

Mỗi gói 0$30 — nửa lố 1$50 — một lố 3$00

Còn trẻ em ăn không tiêu, bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng, thân thể ốm o, con mắt lừ đừ đờ ghèn, đổ mồ hôi trộm, đang ngủ mê mang dùng Thối-nhiệt-Tán hiệu ÔNG-TIÊN trước sau mươi phút hết liền. Nếu ông Nguyễn-thành-Được, secrétaire des P. T. Kompong-trạch mới cho lần thứ nhứt ông thấy sự công hiệu cấp kỳ của thuốc này. Mỗi gói chỉ có 0$10.

Đại-lý: Minh-Nguyệt Phan thiết, Trương-tông-Hy Phanri, Hồ văn Ba Qui-nhơn, Trần-ngọc-Xuân Bình-định, Nguyễn-hữu-Vinh Tourane, Vĩnh-hưng-Tường Vinh, Nguyễn-văn-Minh Hải-phòng, Nguyễn-văn-Đức Hanoi.

Cần thêm đại-lý các tỉnh Trung-kỳ huê-hồng nhiều, thể lệ dễ, xin viết thơ thương nghị!

Mme NGUYỄN-VĂN-HOÀNH

Hiệu thuốc « ÔNG TIÊN »

Rue P. Blanchy prolongée - SAIGON

DĨA BÉKA

PHỪNG-HÁ

ÉTIQUETTE NOIRE

Mme RICHARD

Rue Citadelle -:- Huế

BỆNH ĐÀN BÀ!

Phần nhiều đàn bà con gái thường mắc chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU tháng có tháng không, khi trồi khi sụt, trước hay sau khi kinh kỳ thường hay đau bụng, kinh ra hoặc tím hoặc đen hoặc trắng; lậu huyết, băng huyết, gia con bụ lạnh, khi hư, bạch trọc, tiểu tiện tức buốt, lệch tử cung, sa hoa muống cũng là thai tiêu, sản hậu, mặt xám da vàng, kém ăn ít ngủ vân vân.....

Chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU, khi sơ phát do bởi huyết hư, gan ráo. Thỉnh thoảng thấy gây gấy nóng rét, khủng khẳng ho khan, gân thịt giựt máy cạnh sườn đau bụng dưới tức. Ăn kém ngủ ít, mặt chóng dầu rức, thân mình buồn bã. Hoặc vì phiền muộn, uất tức, hoặc vì bị bệnh lậu, giang mai truyền nhiễm, sau khi khỏi rồi không chịu bồi bổ, hay không biết kiêng cử cho hợp cách vệ sanh mà sinh ra. Ai bị các chứng kể trên nên mau dùng thuốc SƠ CAN BỔ HUYẾT hoàn là được chóng khỏi.

Mỗi ve 1$ — nửa tá 5$ —

Quý khách trong TRUNG NAM-KỲ, AI-LAO, mua thuốc, thư từ, mandat đề tên:

M. SINH-HUY

Rue Maréchal Foch à VINH

Sách thuốc Việt-Nam

làm toàn bằng chữ Quốc ngữ, có chua thêm chữ Hán

Nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

Sách này do mấy nhà lương-y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ, mới, đông, tây; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, từng trải lâu năm làm thành sách này: nói rõ các tạng, phủ, kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc phải cần xem tới, mà hết thảy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ để biết sách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng.

Cả bộ 10 quyển, giá 3$00

Cả 10 quyển đóng gọn làm một pho, bìa giấy, giá: 3$50

Ở xa mua gởi mandat trước thêm cước phí 0$40

Nếu lãnh hóa giao ngân sẽ thêm cước phí 0$55

Thơ và mandat gởi cho

M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

Nº 123, Phố Khách -:- NAMDINH

CHỚ TÔN!

ai muốn ngăn ngừa che thân

CHO KHỎI ĐAU

NHỨT LÀ

Khan cổ, đau dọc giọng, yếu tim, đau phổi

thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN

VALDA

Hơi thở đã thong mà lại được Khỏi lo cảm mạo thương hàn Dầu có thở hít buội bặm dơ dáy hay là có vật độc.

Thì cũng Khỏi lo đau

Còn có đau:

Sổ mũi, Khan cổ, Khan tiếng, nóng lạnh cũng là ho

thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.

Mà phải nhớ mua thứ thuốc đó mới linh nghiệm

Coi cho Kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG CHỢ CÙNG QUÊ

Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta Mới chế ra?

Bổn hiệu mới chế ra thứ áo Chemisette để mặc mùa nóng bức rất mát, để chơi Tennis rất tiện, mà nhất là các ngài bận Âu-Phục rất đẹp rất lịch sự.

ÁO MÀU TRẮNG HAY MÀU GHI.

Cổ có Fermeture Éclair hạng nhất 2$00 hạng nhì 1$50

Cổ cài Cúc hạng nhất 1$50 hạng nhì 1$00

Gửi đi xa thêm 0$25 tiền cước.

Giầy deux couleurs vẫn bán 5$50 gửi đi thêm 0$70 cước.

Catalogue AN-THÀNH 1932 vẫn trừ 15%

Giầy vải trắng hay vải đen đế crêpe đúc vẫn bán 1$65 gửi đi thêm 0$55 tiền cước.

AN-THÀNH 37 Phố hàng Đào HANOI

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT

hãy dùng

THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bệnh đau gân cốt, phong lở, nhức nhối và tất cả các bệnh phong (Goutte, Rhumatismes, Sciatique, Arthrite) rất kiến hiệu.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có bán tại các tiệm thuốc tây Dépôt Général: 30 r des France Bourgeois PARIS

AI đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yếu đuối?

khí huyết xấu, và kém sinh dục?

Nên chú ý!

1°) THUỐC THANH TÂM

Bổ-não-hoàn

Chuyên môn bổ não, hưng vượng tinh thần, sung túc não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người cần chi học tập, tư lự quá độ, hoặc hằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ, màng, mê, sảng, chóng mặt nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chứng xuyên-đầu thống (đau óc) nữa, từ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v

Dùng thuốc này lập tức lành mạnh.

2) THUỐC ĐIỀUKINH

Bổ-huyết-hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết và tốt đường sinh dục. Trống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết bón, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tích huyết, đọng huyết, dạ con hư lạnh, óc khi sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở, sinh dục lâu năm không chửa, sản hậu gầy mòn, mặt vàng da sám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc này đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc này cùng giá mỗi lọ 1$00, *nửa tá* 6$00

Bán tại

Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG

Nº 127 Hàng Bông -:- Hanoi

BAC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU nhập CỐT [illegible] trong người [illegible] uống rượu thì sáng có mủ, hay trong thịt nó buồn [illegible], hay [illegible] cái nhất một cái, xem đã có mủ, vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ăn vào trong xương, trong máu [illegible] thì như vậy, bệnh này rất nguy hiểm và chuyền nhiễm, nếu để cho lâu thì người ấy mắc bệnh đau GIÀ-CON (Hérite) khi hư huyết bạch, bằng huyết v. v. [illegible], còn TIM-LA nhập CỐT, [illegible] trong máu trong xương của vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE [illegible] nhức đầu, đau mình, [illegible] chân tay mỏi mệt, các cái mụn này nó chuyền [illegible] nguy hiểm vì thế cho nên ta nhiều người đã rõ [illegible] thiếu gì kia, ta cho là đồ quấy ngợ, vì cái mụn này nó chuyền nhiễm [illegible] nếu mắc bệnh không tìm được thứ thuốc thần hiệu này thì các mụn ấy chuyền nhiễm [illegible] mươi đời, như cha truyền đến cháu chắt, v. v. vì thế nhiều người thấy không có bệnh khi xem máu thì trong có vi-trùng TIM-LA. Còn như bệnh HỜ LOÉT (Chancre mou) bệnh này nó cũng có vi trùng BACCILLE DE DUCREY, các vi trùng này nó cũng ăn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA bệnh này cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh này đã nặng, hay bệnh nhập CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ẤP, số nhà 27 phố Ninh-xá Bắc-ninh (Tonkin) thế nào cũng phải mau khỏi, [illegible] người có bệnh uống thuốc vẫn đi làm ăn như thường, khỏi bao giờ không biết, [illegible], nếu lâu [illegible] không hại gì [illegible], thuốc LẬU, [illegible] TIM-LA [illegible] thuốc CHANCRE-MOU [illegible]. ĐẠI LÝ LÊ-NAM-HUNG Commerçant Rue [illegible] à PHAN-THIẾT, PHU-HÀ [illegible] (Phố Hàng Bột HANOI). [illegible] thì gửi cho một ít tiền trước [illegible] hóa giao ngân rất [illegible], còn như ngài nào muốn làm đại-lý xin viết thơ về Bản-hiệu.

MAGASIN DE SOIERIES

TAN-LỢI

120-100, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đồ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là : lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu các thứ nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ rượu nhượm của Tây hiệu « Tristano Idéal », danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhãn hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Đồ-ngạn Hán Việt tự điển) viết toàn Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn-lâm học sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội tinh, soạn, có 22 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$22.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thời » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélangés choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng - vạn - Thành Hội - hào 129 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

120-100, Bd Tổng-đốc-Phương — CHOLON

Ai mắc bệnh Tê, Bại, Phong, Thấp?

Ai thường đau Xương, đau Cốt?

Bệnh phong thấp, xét xem bởi thế,
Thật tại là Vinh-Vệ bất hòa.
Khi hư huyết nhược sinh ra,
Lại thêm cảm mạo nhiễm qua trong mình
Ở ống xương thình lình chạy khắp,
Ruồi dong chơi, cục thấp đờm kia.
Ai mà mắc phải ô chề,
Chân tay co rút thịt tê da buồn.
Trông sách méo, mắt mờm dị dạng,
Sợ rồi ra liệt bạng phế nhân.
Chớ chi đến lúc nguy nan,
Kiếm tìm thần dược chuyên cần chữa đi.
Muốn chóng khỏi mau thì chiếu cố,
Tiêu-Hạnh-Lâm quả bộ mời vào,
Hàng Buồm phố ấy đông sao.
Mua Tam-Xà-Hổ-Cốt-Cao mà dùng.
Chế ra để khử phong, trừ thấp,
Thuốc hòa-bình cứu cấp đồng bang.
Thật là công hiệu lạ thường,
Cường gân kiện cốt hết phương bệnh tình.
Bổ can thận khác chi thần dược,
Huyết lưu thông người được mạnh ngay.
Dùng qua mới biết thuốc hay.

Mỗi ve 1$50 6 ve 7$50.

Nên dùng : . . . .

TIÊU-HẠNH-LÂM CỐ-TINH-HOÀN chữa khi ta bị bệnh di, mộng, hoạt tinh, khí loãng, khí lạnh, hoặc sau khi bị bệnh phong tình đã khỏi, hoặc chữa được thật khỏi, khi đi tiểu thường có khí trắng ra như sợi chỉ, rỉ gà v. v., nước tiểu đỏ vàng, lúc đục, lưng đau, gối mỏi, chậm đường sinh dục.

Có bệnh xin chóng cứ ủa đi, kẻo nguy tính mạnh, không bệnh mách bảo Đồng-Bào nên nhận lấy đến hiệu Xứ Tô-Hi-Cầu mà đã được bà con Trung, Nam, Bắc tín dụng xưa nay. Mỗi ve 1$00 6 ve 5$00.

TIÊU - HẠNH - LÂM

108 Phố Hàng Buồm HANOI

Ở gần đến hiệu QUẢN HƯNG-LONG số 90 phố khách Vinh mà mua ở xa gởi lĩnh-hóa-giao-ngân.

Việc cần nên biết

Thuốc chữa bệnh là món rất cần thiết và quan-hệ cho sức khoẻ cùng sự sống của đời người.

Cho nên mỗi khi cần phải dùng tới thuốc, thì ta nên để dặt kiếm tìm cho được một ông thầy thuốc nào hoặc một hiệu thuốc cho đáng tin cậy hoặc có lịch duyệt chắc chắn kỹ càng rồi hẵy nên dùng.

Hiệu thuốc TỰ-BÌNH-ĐƯỜNG ở đường Clémenceau tại châu thành BENTRÉ, Nam-kỳ chuyên môn làm cao đơn hoàn tán và tự chế ra các thứ thuốc rượu, mà được nổi danh khắp trong xứ Đông-dương trên 20 năm nay cũng chỉ vì chúng tôi đã kinh nghiệm được những vị trong thuốc thần hiệu và chọn lựa rặt những vị thuốc thượng hạng đem về bào chế rất tinh tường, cho nên những món thuốc chúng tôi đã chế ra thì đều được thiên hạ hoan nghinh cả

Nhứt là những phương Rượu thuốc.

Như: Thiên-thời thổ tả Trấp.

Hồi dương cấp cứu tửu, để chữa bệnh Thiên thời dịch tả,

Và Thư-cân-hiệt bổ tửu chữa bệnh nhức mỏi, tê bại, vân v... thì thiệt là món thuốc thánh được đã cấp cứu được rất nhiều người.

Còn nhiều món nữa kể không hết, hãy viết thơ cho Bổn-đường sẽ gởi tặng catalogue, mục lục.

Bổn đường cần dùng nhiều Đại lý khắp cõi Đông-dương sẽ hoa hồng nhiều điều luật đơn giản, các vị thương gia, các ngài muốn làm đại lý cho Bổn-đường xin viết thơ thương nghị.

Bổn đường chủ nhân

NGUYỄN-VŨ-MỊCH cẩn cáo

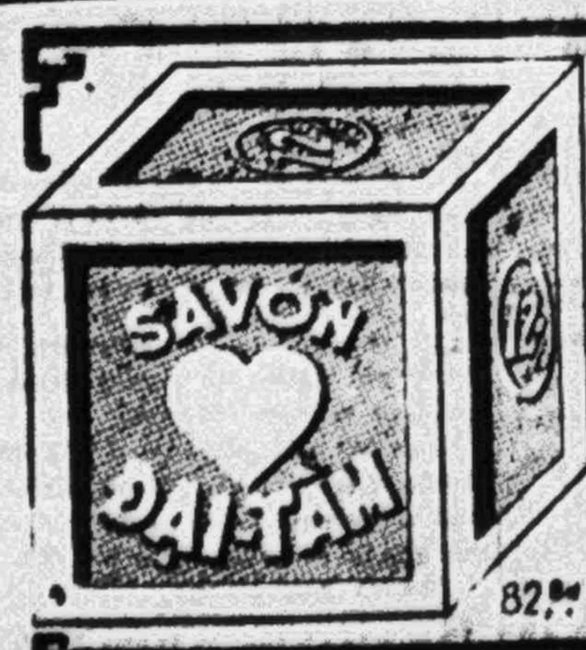

Dùng toàn dầu trong tốt_Màu trắng_giá rẽ
Của Annam làm ra
Đâu đâu cũng có bán
Đại-lý khắp
Namkỳ và Trungkỳ
TRƯƠNG-ĐẠI-BẰNG
DIRECTEUR DE LA MAISON
ĐẠI-TÂM
82bis Tổng-Đốc-Phương_CHOLON

Imprimerie « TIẾNG-DÂN, HUẾ »

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG